

Na 8 pedagogických fakultách jsme skrze 27 projektů inovací výuky zapojili 663 vyučujících do zavedení či proměny 165 předmětů s dopadem na 11 588 studentů a studentek učitelství ročně, z nichž u přibližně 83 % předpokládáme posílení rozvoje učitelských kompetencí. 24 z těchto inovací pokračuje dál a 5 dokonce roste až na úroveň celých fakult.

Tyto změny jsou výsledkem tří ročníků naší Otevřené výzvy, do nichž se hlásili fakultní vyučující se svými záměry inovací. Nejslibnějším záměrům pedagogicko-psychologického rozvoje jsme poskytli financování od Nadačního fondu Abakus, podporu našeho týmu a vzájemné setkávání a sdílení zkušeností.

10 projektů 1. ročníku Otevřené výzvy jsme dokončili v roce 2022:

Zkvalitňování praxí ~ České Budějovice

Miluše Vítěčková dohromady s 56 dalšími vzdělavateli a vzdělavatelkami budoucích učitelů a učitelek pro MŠ a 1. stupeň ZŠ kompletně inovovali systém pedagogicko-psychologických praxí. Posílili zejména jejich reflexe a zavedli do nich tripartitu mezi studujícími, didaktiky a provázejícími učiteli a učitelkami. Novým předmětem praxí prošlo 158 studentek a studentů.

Nebojme se prožívání ~ Hradec Králové

Stanislav Michek spolu s týmem 5 kolegů a kolegyně proškoli sami sebe, inovovali 20 předmětů napříč třemi studijními programy a vnesli do nich simulace, sehrávky a sebezkušenostní aktivity směřující k rozvoji emoční inteligence. Z celkem 454 studentek a studentů bylo u 1/3 ze zkoumaných 150 zjištěno skutečné rozvinutí schopnosti pracovat s emocemi.

Na charakteru záleží ~ Hradec Králové

Jan Hábl společně s dalšími 3 vyučujícími vytvořili nový předmět pro 153 budoucích učitelů a učitelek a k němu řadu odborných materiálů o rozvoji charakteru. Nad rámec výuky též zorganizovali konferenci, propojili zájemce o charakterovou výchovu a po skončení projektu je zapojili do rozpracování kapitoly o učitelském sebepojetí v národním kompetenčním rámci.

Videozáznamy z výuky ~ Brno

Jiří Havel spolu s 54 dalšími vyučujícími nejen z fakulty, ale hlavně z praxe, natočili 20 výukových videí z prostředí MŠ a 30 videí ze ZŠ a vytvořili z nich pečlivě anotovanou databázi didaktických materiálů pro budoucí učitele a učitelky. 165 studentek a studentů primární pedagogiky je využilo napříč 7 předměty a dalším tento dál rozšiřovaný katalog slouží nadále.

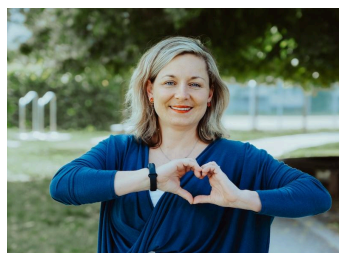
Zážitková pedagogika v novém ~ České Budějovice

Richard Macků spolu s kolegou inovovali svůj předmět pro 54 budoucích učitelů a učitelek, které postupně vzali na čtyři výjezdni kurzy zážitkové pedagogiky, zaměřené na rozvoj osobnosti a aktivizaci studujících i jejich budoucích žáků a žákyň. Studující natolik rozšířili svou komfortní zónu, že vyrazili i na zimní přechod hor na sněžnicích.

Didaktická dílna ~ Liberec

Miroslav Slowik společně s dalšími 27 kolegyněmi a kolegy vytvořili a didaktickým materiálem naplnili nejen 2 nové předměty pro 57 studentů a studentek, kteří v rámci nich například realizovali projektovou výuku na školách po republice, ale též zcela novou učebnu. Z této dílny též vzešel didaktický inkubátor, stejně jako nové kurzy DVPP.

Učíme (se) v kruhu ~ Brno

Martina Kurowski spolu s kolegyní zavedly nový volitelný předmět zaměřený na osvojení si metody poradního kruhu a využití jeho principů ve školním prostředí. Skrz vlastní zkušenost a její teoretickou reflexi si je vyzkoušelo na 51 budoucích učitelů a učitelek. Nad rámec jejich kurzu též vznikla recenzovaná metodická příručka pro další zájemce.

Didaktika ze čtyř perspektiv ~ Praha

Karolina Duschinská zapojila 13 fakultních vyučujících ztělesňujících perspektivy psychologie, didaktiky, výzkumu a školní praxe. Společně zcela předělali dva předměty povinného pedagogického základu pro 876 budoucích učitelů a učitelek 2. stupně ZŠ a SŠ a v propojení teorie s praxí do nich vnesli metody tandemové výuky a dialogického učení.

Studentské inovativní projekty ~ Plzeň

Lucie Rohlíková dohromady s 14 kolegyněmi a kolegy inovovali předmět *Moderní technologie ve vzdělávání*. 128 studentů a studentek vyzkoušelo jeho novou podobu a spolu s ním nástroje pro tvorbu vlastních projektů, které během semestru realizovali. Z celého projektu nakonec vzešla metodika zavádění technologií ve vzdělávání do učitelského kurikula.

Společně ve třídě a společnosti ~ České Budějovice

Salim Murad spolu s 3 kolegy z praxe uspořádali předmět o vzdělávání romských žáků a žaček, nabitý hosty, diskuzemi a sebezkušeností, již si mohlo užít jeho 46 studentů a studentek. Ze zkušenosti kurzu vzešla též praktická příručka pro vyučující, zaměřující se právě na problematiku vzdělávání dětí s romským původem.

11 projektů 2. ročníku Otevřené výzvy jsme dokončili v roce 2023:

Motivace a kreativita v praxi ~ Liberec

Jana Johnová spolu s týmem 11 kolegů a kolegyně pilotovali a inovovali systém pedagogických praxí při učitelství pro 1. stupeň ZŠ. Posílena byla spolupráce oborové didaktiky s provázejícími učiteli a učitelkami, zavedeno bylo reflektování videonahrávek a na svět přišly čtyři metodické příručky. Novým předmětem v prvním roce prošlo 57 studentů a studentek.

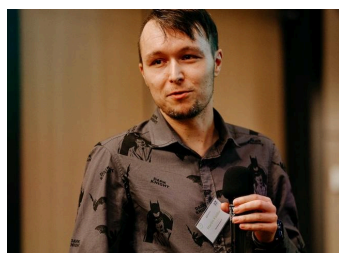
V sítích kolegiální podpory ~ Hradec Králové

Kateřina Juklová se spojila s 98 dalšími vzdělavateli a vzdělavatelkami z fakulty i ze školní praxe a společně pod jednotnou webovou platformou vytvořili síť vzájemné kolegiální podpory, postavenou na společných supervizích. Součástí této sítě bylo krom vyučujících též 20 studentek a studentů, u nichž předmět prohluboval schopnost profesního rozvoje.

Kontroverzní témata ~ České Budějovice

Veronika Plachá a jejích 10 kolegů a kolegyně se zaměřili na témata, jimž se řada vyučujících vyhýbá. Do 22 inovovaných předmětů pro 596 studentů a studentek učitelství pro MŠ a 1. stupeň ZŠ vnesli otázky smrti, sexuality a odlišností a společně se učili je citlivě otevírat a hovořit o nich s dětmi. Své zkušenosti shrnuli též do publikované a volně dostupné metodiky.

Učitel je hrdina ~ Hradec Králové

Martin Kaliba spolu se dvěma dalšími vyučujícími vytvořili online kurz věnovaný prevenci rizikového chování na internetu. K tématu zorganizovali též online konferenci a několik dalších workshopů, jimiž dohromady s kurzem prošlo 1 139 budoucích učitelů a učitelek. Těm jsou navíc nově k dispozici též 2 knihy digitálních pohádek pro děti i dospělé.

Reflexe pedagogické komunikace ~ České Budějovice

Klára Kováčová proškola sebe a své 3 kolegy a kolegyně v metodě založené na videonahrávkách mikrovučování a jejich reflexi. Společně ji přinesli do předmětu, kde skrz ni 28 studentů a studentek pod vedením kouče identifikovalo své silné a slabé stránky v komunikaci. Možnost vidět se na záznamu jim umožnila zaměřit se na svůj rozvoj ve větším detailu.

Tvořivost a otevřená mysl ~ Plzeň

Věra Uhl Skřivánová si spolu s 14 dalšími fakultními kolegy a kolegyněmi dali za cíl omezit u studujících učitelství pro MŠ a 1. stupeň ZŠ šablonovitě se opakující vyučovací postupy a metody předchozích učitelských generací. Do svého předmětu zařadili 11 modelových workshopů založených na uměleckých a prožitkových aktivitách, s nimiž zasáhli 700 studujících.

Spolupraxe ~ Plzeň

Milan Podpera dohromady se 73 vzdělavateli a vzdělavatelkami zejména ze zapojených mateřských a základních škol kompletně inovovali systém pedagogických praxí a s oporou o vytvořené zpětnovazební kartičky jej nasměrovali k rozvoji nově zorganizovaných učitelských kompetencí. Čtyřmi takto proměněnými praktickými předměty prošlo 112 studujících.

Jak na žáky s OMJ? ~ Brno

Hana Svobodová spolu s 31 dalšími vyučujícími nabídli 480 budoucím učitelům a učitelkám si v rámci 5 inovovaných předmětů vyzkoušet, jak postupovat ve výuce češtiny pro žáky s odlišným mateřským jazykem. Studující se díky společné tvorbě vlastní učebnice, workshopům a přímé výuce češtiny ukotvili v problematice po teoretické i praktické stránce.

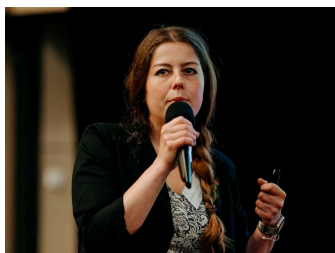
Nenásilná komunikace ~ Brno

Adam Veřmiřovský a jeho 6 fakultních kolegů a kolegyně kompletně přestavěli předmět *Didaktika českého jazyka* a zavedli do něj praktický nácvik výuky komunikačních dovedností včetně nenásilné komunikace. 84 budoucích vyučujících, kteří jím prošli, přitom mohli těžit nejen z vlastní nabitě zkušenosti, ale též z vytvořeného e-learningu a řady učebnic.

Rozvoj kreativity a myšlení ~ Praha

Eva Koželuhová společně s 31 dalšími vzdělavatelkami a vzdělavateli analyzovali mezery studijního programu učitelství pro MŠ a zavedli do něj nový integrovaný dvousemestrální kurz, jímž prošlo 220 studujících. Ti se učili rozvíjet své kompetence k rozvoji čtenářské gramotnosti skrze práci s dětskou literaturou, videozáznamy z vyučování a reflexi v rámci tripartity.

Badatelsky orientovaná výuka ~ Ústí nad Labem

Barbora Lanková s týmem 10 kolegů a kolegyně inovovali 3 předměty pro budoucí učitelky a učitele v MŠ a zavedli do nich metodu badatelské výuky. Spolu se 130 studujícími ji přitom pilotovali přímo ve školním prostředí. Studenti a studentky učitelství se touto cestou, podpořenou též vytvořenou webovou stránkou, učili efektivněji vyučovat přírodovědná témata.

6 projektů 3. ročníku Otevřené výzvy jsme dokončili v roce 2024:

Mapa pedagogicko-psychologických kompetencí ~ Praha

Irena Smetáčková spolu s 31 kolegy a kolegyněmi vytvořili mapu kompetencí, která má všem budoucím vyučujícím pro 2. stupeň ZŠ a pro SŠ pomoci orientovat se v rozvoji jejich učitelských kompetencí během studia. V návaznosti na tuto mapu vznikla též nová podoba státních závěrečných zkoušek. Tyto změny by měly zasáhnout 1 780 studujících ročně.

Pedagogicko-psychologické portfolio ~ Praha

Jana Stará spolu s 50 kolegyněmi a kolegy vytvořili a zavedli vzorový systém studijních portfolioů od seminárních úkolů až po státnicové otázky, zahrnující desítky metodických materiálů od hodnotících kritérií až po 32 plánů hodin. V rámci učitelství pro MŠ a 1. stupeň ZŠ jím prošlo 691 studujících – a nyní je vzorem pro zavedení na celé fakultě.

Nové státnice ~ Liberec

Tomáš Kasper s týmem dalších 13 fakultních vyučujících vytvořili novou podobu státních závěrečných zkoušek bakalářských studií směřujících k učitelství pro 2. stupeň ZŠ, založenou na obhajobě modelových hodin, jež budoucí vyučující připravují v rámci seminářů s oporou o mikrovučování a zpětnou vazbu. A novou státnicí již prošlo 437 studentů a studentek.

Mapa profesního rozvoje ~ Brno

Jana Kratochvílová spolu s 41 kolegy a kolegyněmi vytvořili mapu profesního rozvoje, v rámci níž se fakultní vyučující vyladili na tom, kde, kdy a jak rozvíjejí jednotlivé učitelské kompetence, a to v rámci pedagogického základu učitelství pro 2. stupeň ZŠ a též vzorově pro celé učitelství zeměpisu, s dopadem až na 2 054 studujících ročně.

Čeština pro žáky s odlišným mateřským jazykem ~ Brno

David Kroča s kolektivem dalších 29 vzdělavatelek a vzdělavatelů vytvořili 2 nové předměty a dalších 20 inovovali tak, aby budoucí učitelé a učitelky češtiny na 1. stupni ZŠ uměli lépe pracovat s žáky s odlišným mateřským jazykem. 730 studujících, kteří jimi prošli během prvního roku, diskutovalo téma na seminářích a vzniklých videí a kurzu přímo pro děti.

Zážitkové učení jako sociální opora ~ Ostrava

Hana Kubíčková se svými 5 kolegy a kolegyněmi přepracovali předmět Náročné situace ve škole a vtiskli mu zážitkově-reflexivní podobu směřující k rozvoji praktických dovedností. 189 budoucích vyučujících, kteří jím v prvním roce prošli, navíc nově využívá profesionálně natočeného videa, modelových situací, úkolů a metodik pro rozvíjení podpory bezpečí ve třídě.

Některé projekty zasáhly velký počet lidí, jiné šly zase do hloubky. Přehled rozsahů vysvětlujeme dále:

	Projekty inovací výuky	fakulta	náklady	kompetence	předměty	vzdělavatelé z fakulty a z praxe		studenti ročně
1	Zkvalitňování praxí	Č. Budějovice	299 750	2, 6.1	1	43	14	158
	Nebojme se prožívání	Hradec K.	597 782	6.3	20	6	0	454
	Na charakteru záležití	Hradec K.	254 200	6.1, 2.1, 6.2	1	4	0	152
	Videozáznamy z výuky	Brno	293 756	2	7	14	41	165
	Zážitková pedagogika v novém	Č. Budějovice	125 000	5.1, 2.5, 6.3	1	2	0	54
	Didaktická dílna	Liberec	480 000	SYS , 5	2	16	12	57
	Učíme (se) v kruhu	Brno	150 000	3.1, 3.2	1	2	0	51
	Didaktika ze čtyř perspektiv	Praha	591 778	SYS , 2	2	14	0	876
	Studentské inovativní projekty	Plzeň	150 000	5.1, 6.2	1	13	4	128
2	Společně ve třídě a společnosti	Č. Budějovice	53 900	3.1, 3.2, 6.1	1	1	3	46
	Motivace a kreativita v praxi	Liberec	502 277	SYS , 6	1	4	9	57
	V sítích kolegiální podpory	Hradec K.	730 000	6.1, 6.3, 5.1	1	55	44	20
	Kontroverzní témata	Č. Budějovice	213 268	SYS , 1	22	11	0	596
	Učitel je hrdina	Hradec K.	338 000	SYS , 1	1	2	0	1 139
	Reflexe pedagogické komunikace	Č. Budějovice	248 193	4.1, 4.2, 5.1, 6.1	1	3	0	28
	Tvořivost a otevřená mysl	Plzeň	520 000	SYS , 1	1	15	0	700
	Spolupraxe	Plzeň	671 000	SYS , 5	4	13	61	112
	Jak na žáky s OMJ?	Brno	360 038	SYS , 2	5	5	27	480
	Nenásilná komunikace	Brno	551 512	SYS , 1	1	7	0	84
	Rozvoj kreativity a myšlení	Praha	631 200	SYS , 2	2	6	26	220
3	Badatelsky orientovaná výuka	Ústí n. L.	145 000	SYS , 2	3	6	5	130
	Rozvoj ped-psy kompetencí	Praha	1 108 020	SYS	46	32	0	1 780
	Pedagogické portfolio	Praha	778 000	SYS , 6	9	31	20	691
	Nová podoba státnic	Liberec	526 980	SYS , 2	1	14	0	437
	Mapa profesního rozvoje	Brno	1 000 000	SYS	10	42	0	2 054
	Čeština pro žáky s OMJ	Brno	1 110 000	SYS , 3.1	19	26	4	730*
	Zážitkové učení jako cesta	Ostrava	477 000	3.1, 3.2, 6.3	1	3	3	189
	Celkem 27 projektů		12 906 654 Kč		165	390	273	11 588

Skrz údaje v tabulce nelze srovnávat, který projekt je snad lepší – jsou skutečně rozmanité a zveřejněné rozsahy slouží jen pro představu o proporcích té které inovace. Přesná legenda k údajům je tato:

- **Kompetence** se odkazují k jednotlivým kompetencím či jejich celým oblastem dle [kompetenčního rámce](#). Zkratka **SYS** znamená, že byl daný projekt zaměřen systémově, například na implementaci celého rámce.
- **Předměty** vyjadřují počet zavedených či inovovaných fakultních předmětů v rámci projektu.
- **Vzdělavatelé** z fakulty a z praxe jsou ti, kteří se podíleli na vývoji či zavádění inovace a byli jí tak ovlivnění.
- **Studenti** jsou uvedeni v počtu, jímž prošli ovlivněnými předměty za 1 akademický rok, kdy byla inovace realizována. Jde o studenty učitelství, ovšem u projektu označeného * bylo 250 z nich z jiných programů.

Uskutečnění inovací jsme podpořili skrze **130 poskytnutých konzultací**, minimálně 2 pro každý projekt.

Řešitelé a řešitelky vyhodnocovali účinnost jednotlivých projektů. Dát ji dohromady lze jen velmi zhruba, ale zkusili jsme to a z agregace všech 27 evaluací vychází vážený kvalifikovaný odhad **83 %**, ukazující na to, u jaké části studentů a studentek z těch, kteří prošli inovovanou výukou, předpokládáme zlepšení rozvoje kompetencí dle kompetenčního rámce. Je-li tento propočet spolehlivý, tak můžeme hovořit o zlepšení u přibližně **9 500 studentů ročně**. Toto číslo je třeba brát s rezervou, jsme si však prakticky jisti, že díky Otevřené výzvě se tisícovkám budoucích učitelů a učitelek dostává efektivnějšího **rozvoje klíčových pedagogicko-psychologických kompetencí** (na něž byly projekty zaměřeny), díky čemuž mohou nastoupit do profese připravenější pomáhat všem svým žákům naplno se rozvíjet.

Další **udržitelnost** projektů je taková, že 3 inovace nepokračují, 2 pokračují zmenšené, 17 pokračuje v plné míře a 5 dál roste a škáluje se v rámci reformy učitelské přípravy až na úroveň celých fakult.

Z projektů vzešla řada metodických materiálů a dalšího **know-how**, jež popisujeme v [kapitole 7](#).

Otevřená výzva vedla k hlubokým diskuzím a u některých z nich až k zásadním **změnám v uvažování**. Pracoviště fakult, jež běžně nejsou vybízena ke spolupráci, se často **propojila**. Tato diskuze a kultivace prostředí podpořila **celostátní odbornou diskuzi** zejména nad tématy rozvoje kompetencí a jejich ověřování ve výuce, skrz průběžná portfolia i při státních závěrečných zkouškách.

Metodologie

Se završením všech projektů (tedy vždy v červenci let 2022, 2023 a 2024 pro jednotlivé ročníky Otevřené výzvy) nám jejich řešitelé a řešitelky odevzdali závěrečné zprávy s popisnými daty o dosahu projektů a s vyhodnocením jejich dopadu na studenty a studentky. Některá data byla doplňována též v dalších měsících vždy až do listopadu příslušného roku. Popisná data jsme agregovali a na základě jednotlivých evaluací pro každý projekt určili kvalifikovaný odhad toho, kolik procent studentů, kteří byli projektem ovlivnění, bylo pozitivně posunuto směrem k rozvoji dle kompetenčního rámce. Tento odhad pro jednotlivé projekty nezveřejňujeme (je nutně zatížen zkreslením, kterým nechceme obtížít jednotlivé projekty) a využili jsme jej jen k výpočtu celkového odhadu účinnosti projektů vůči celkovému počtu zasahovaných studentů – ten činí 83 %. Projekty jsme též na základě znalosti jejich obsahu zpětně přiřadili k jednotlivým kompetencím či zastřešujícím oblastem dle kompetenčního rámce vydaného v říjnu 2023. Nadto jsme vyhodnocovali udržitelnost jednotlivých projektů na základě informací od řešitelů a řešitelek, z nichž jsme též vyšli při formulování nakonec uvedených kulturních dopadů.